

vore Kreatures fuldstændige Fodring, og tilstrækkelige Opfangningsmidler for Gjødningen, og paa dette sidste fattes det ofte. Mit Viemed med denne Meddelelse og Anbefaling har derfor været i det ringeste her og der at forebygge benævnte Mangel ved Anvendelse af Jord som Strøemiddel.

Forstlige Vink.

Med særligt Hensyn til private Skoveiere.

- I. Befinder Skovgods — som saadant — sig vel i Privates Hænder og Fay Staten overlade Privatmanden fri Raadighed over samme?

Det antages i Almindelighed, at Eiendom i Privates Hænder drives bedre og gøres mere frugtbare bringende, end under offentlig Bestyrelse. — Erfaringen, siger man, taler for denne Sætning. Lad os et Dieblik hvile ved den Betragtning, hvad Erfaring siger os her med Hensyn til Skovgods.

Under en af Verdens største Regenter, et Genie, som de henrundne Martusinder kun have sødet faa af, maatte et stort Land betale dyre Lærepenge, inden det erkjendte det Misgreb at have overladt en stor Deel af Statens Skove til Private, og denne store Erfaring har i hiint Land afgjort Striden.

I Tydskland, hvor Forstvidenskaben i de sidste 50 Aar har hævet sig til en Høide, som man for:

inden neppe kunde ahne, har man derimod for ikke retmange Aar siden endnu feidet om denne Gjenstand, især dengang da Stænderinstitutionerne bebudede de tydske Stater et nyt Liv og hvor man søgte, saavidt mueligt, at bortfjerne hadesuld Indskrænkning i Eiendomsrettens Hellighed.

Hvad kan være Aarsag i, at et saa vigtigt Spørgsmaal har staaet saa længe uafgjort, at det hist og her endnu er Gjenstand for den forstlige Polemik, medens de private Skove i de sidste 30 til 40 Aar have forringet sig paa en foruroligende Maade?

Det synes, at alene Begrebsforvexlinger, Mangel paa nøiagtig Adskillelse af de Gjenstande, paa hvilke det kommer an ved Drøftningen af dette Spørgsmaal, kunne have ladet Meningsforskjellighed bestaae endnu indtil denne Dag. —

En Skov kan yde os en Jordrente, der langt overstiger den Rente, som den samme Plet kunde afgive under Agerdyrkingen*), og dog kan det være Eierens Fordeel at ødelægge denne Skov, naar vi nemlig under Begrebet Ødelæggelse indbefatte et,

*) At dette, selv hos os, hvor der ei, saa som i Fjeldbegnene, gives egentlig udelukkende Skovgrund, ikke er nogen løs Antagelse, men beroer paa Erfaringer i virkelig forhaandenværende Skove, anlagte paa forhen under Agerdyrking liggende Jorber, derom findes teiligheidsviis givne Antydninger i en Afhandling af Forfatteren i det 8de Hefte af „Blandinger fra Sorö.“

med Hensyn til vedvarende Benyttelse, overdrevet Angreb; og den samme Skoveier, som har fundet sin Fordeel ved aldeles at tilintetgjøre (for Fode at borthugge) sin Skov, kan dog speculere meget rigtigt, ved strax at istandsætte den ødelagte Strækning igjen (dyrke Skov paany).

Disse Sætninger synes maastee paradore; men de ere det ikke, og naar det indsees, hvorfor de ei ere det, saa ville vi staae Afgjørelsen af det Spørgsmaal: hvorledes Skovgods befinder sig i Privates Hænder og hvad Samfundet kan vente af den Enkeltes Skove, nærmere.

Naar vi her forbigaae Skovens Forringelse og Ødelæggelse ved uskjøn som og slet Behandling, ved Naturhændelser, saasom Storm, ved Ulykker og Uforsigtighed, saasom Skovbrand og deslige meer, saa kan Skovs Ødelæggelse, ved overdrevet Forbrug nemlig, kun finde Sted der, hvor Uffætningsforholdene ere en saadan anticiperende Benyttelse gunstige. Dette, Mangel paa Uffætning til antagelige — Fordeel medførende — Priser af mere, end hvad Skoven kan taale vedvarende at afgive, har været en større Dømming mod overdreven Benyttelse, bidraget mere til Skovens Conservation, end nogensinde Lovbud have kunnet det. — Man anfore ikke herimod, at et tredie Tilfælde, Skoveierens Sands og Indsigt i den rigtige Skovbehandling, er det, som fortrinligen har og stedse vil vedligeholde Skovgods. I det vi maae indromme og glæde os

over, at Forkjerlighed for Skov og Sands for Skovdyrkning paa en og anden Plet har vedligeholdt og fremdeles vil vedligeholde Skoven, tør man uforbeholden paastaae, at dette hører til de sjeldnere Tilfælde, og naar blot Uffætningsforholdene ere gunstige, vil, paa faae Undtagelser nær, netop naar Skoveieren rigtig erkjender det Særegne ved Skovgrundeiendommens Væsen, hans ældre Bevoxninger meget snart forsvinde, eller han maatte, ved at være en god Skovhuusholder, vise sig som en slet Bestyrer af sin Formue. Ikke heller i denne Paastand ligger noget Paradoxt, som vil fremgaae af det Følgende.

Agerdyrkeren sætter sin Plov i Jorden og inden et Aar høster han Frugten. Skovdyrkeren maa vente Aartier inden — naar vi blive staaende ved Høiskov, om hvilken her kun tales — blot en ringe Mellembenyttelse indtræder, og et Aarhundrede omtrent eller mere, inden han har indhøstet. Deels denne sene Udsigt til Høst, deels at en stor Træforraad er nødvendig Betingelse for overalt at kunne høste, staaer Skovdyrkning og Skovanlæg, men især Høiskovens oeconomiske — o: paa vedvarende Indtægt baserede Benyttelse i Veien; og medens dog det første under visse Betingelser, især naar vi fraholde os enhver Ddselhed ved Anlæg, kan være fordeeltigt for Privatmanden, vil hans modne Skovs Conservation, under gunstige Forhold for Uffætningen, stedse medføre Tab for ham; thi kun

saalænge omtrent, som Tilvæksten paa en Skovs Materialforraad endnu udgjør ligesaa mange Procenter, som man kan faae i Rente af den Capital, man kunde sælge Træforraaden for, kan det betale sig endnu at lade Skoven staae. — Tænke vi os f. Ex. et 96 Edr. Land stort 40 aarigt Grananlæg af en saa god Besskaffenhed, at hver Tønde Land indeholdt 6000 cbfd. Masse og at hver cbfd. Træ gennemsnitsviis kunde sælges for 5 β ., excl. Tildannelses Omkostningerne, saa stod der en Capital i dette Anlæg af 30000 Rbdlr., der à 4 Procent ydede os 1200 Rbdlr. Renter, og denne Capital vilde naar Rentesrenter medberegnes allerede mod det 19de Aar have fordoblet sig og altsaa være opløbet til 60000 Rbdlr. Lade vi denne Skov endnu staae i 19 Aar, kunne vi efter de almindelige Væxtforhold i gode Granskove antage, at den, da 59 Aar gammel, vil indeholde 10000 cbfd. Træ paa hver Tønde Land foruden omtrent 1000 cbfd. undertrykket Træ, som man fra det 40de indtil det 59de Aar kunde have vundet; vi have altsaa med 59 Aar en Træmasse i Skoven af 960000 cbfd. og fra det 40de til det 59de Aar er ved Gjennemhugning vundet omtrent 96000 cbfd.

Tilsammen 1056000 cbfd.

Begge Dele antaget til samme Værdi som det 40 Aar gamle Træ, faaes en Capital af 55000 Rbd. Vi see altsaa, at Skoveieren har tabt 5000 Rbd.

ved at lade staae sit 40 Aar gamle, skjøndt da i kraftigt Tilvæxt staaende, Grananlæg endnu i 19 Aar. Men dette Tab bliver endmere forøget derved, at — Indskrænkninger fra Lovgivningens Side her ubetragtet — de 96 Edr. Land, som have kunnet frembringe en saa betydelig Mæsse Træ, maae anrages at tilstede en indbringende Benyttelse til hvilkensomhelst anden Anvendelse man vilde bestemme samme, fornyet Skov anlæg ei derfra udelukket; thi tilentiværes de strax igjen med Gran og kunne vi efter 40 Aar atter vente den samme Indtægt, saa, om end det 19aarige Anlæg da kun havde en ringe Pengeværdi, havde disse 19 Aar dog lagt Grunden til om 21 Aar atter at kunne høste for 30000 Rbdlr. Træ, og der kom saaledes $\frac{1}{2}$ af denne Sum paa bemeldte 19 Aar, Anlægs Capitalen og sammes Renter fradragne, men Udbyttet af 2 eller 3 Udhugninger tillagte. Hvor imidlertid det ældre og større Maaletræ indtil en vis Modenhed stiger i Værdi — men paa hvilket Punkt vi, formedelst et Misforhold i Priserne paa de forskjellige Dimensioner af vort indenlandske Maaletræ, ei endnu staae — der kunde Fordelen let gaae over paa den anden Side. Ved at antage 7 $\frac{1}{2}$ frie Penge pro cbfd. for de beregnede 960000 cbfd. 59 Aar gammelt Træ — de 96000 cbfd. Udhugst derimod kun til 5 $\frac{1}{2}$, faae vi, istedetfor de foranbereggede 55000 Rbdlr., 75000 Rbdlr. som Værdien af begge Dele, og det har altsaa betalt sig overmaade

godt at lade sin 40aarige Skov staae endnu i 19 Aar længere.

Men Forøgelse i Træets Priis med tiltagende Alder maa eengang finde sin Grændse, og at Skovens stærke Tilvæxt ogsaa aftager med tiltagende Alder er ligeledes bekjendt; eengang maa altsaa det Tidspunkt komme, hvor Skoveierens pecuniaire Fordeel kræver Skovens Afdrift. Naar dette Tidspunkt falder i den Alder, deels hvor Skovens Producter ere nyttigst, deels hvor den største Production faaes af Skovgrunden, saa kunde man, om end ei ved isolerede Anlæg, men ved Skove hvor de forskjellige Aldersklasser forekom i taalelig Gradation og Orden, maaſkee vente, at det engang vilde komme dertil, at den Privates Skovbehandling søvrede til Statsſamfundets Diemed:

- a. at benytte sin Skov med Hensyn til Bedvarenhed,
- b. at producere, hvad Samfundet behøver,
- c. at gjøre Skovgrunden saa productiv som muelig
 - o: at afdrive Skoven i den Alder, hvor den høieste Gjennemsnits-Tilvæxt falder.

Men det er langt fra, at det i pecuniair Henseende fordeeltigste Tidspunkt for Skovens Afdrift falder sammen med den for Statsøkonomien onſkelige Afſkovningsalder. Ege- og Bøgeskove tilvoxe allerede ved omtrent 40 Aar ikke mere end 4, henimod 120 Aar ikke over 1 Procent, naar man ei tager Hensyn til den Mæsse, som imellem de for-

skjellige Livsperioder kan vindes ved forsmæssig Benyttelse af undertrykkede Træer og efterhaanden overflødige og siden alligevel hendsøende Grene; thi ogsaa disse kunne meget vel benyttes og afgive især i en noget uregulair Bevøxning et ligesaa godt Overflud over Omkostningerne som det undertrykte Stamtræ. — Men kan man vente, at Privatmanden, der, naar han sælger Materialforraaden i sin Skov, har Udsigt til 4 Procent af de ved Salget indkommende Penge, skal lade denne Capital henhvile i Skovtræerne, naar de der kun forrente 2, 1 eller færre Procenter! Disse lave Tilvæxtprocenter ved Høistkoven under sædvanlig Behandling følge ligefrem af dens betydelige Alder. — Uden Hensyn til de Modificationer, som en stigende eller faldende Tilvæxt i de forskjellige Aldersperioder bevirker og uden, efter det Foranmeldte, at betragte den Indflydelse, som Mellembenyttelsen fra Periode til Periode, nemlig Benyttelsen af det som ligeledes er voxet og tilvoxet, men som, uden at vi benyttede det, vilde tildeels forgaae inden den Periode for hvilken vi beregne Massen, har paa Tilvæxtprocenterne, er det indlysende, at, dersom en Skovstrækning aarlig tiltog ligemeget i Masse, den i det 11te Aar maatte have en Forøgelse af $\frac{1}{10}$ Deel af dens Masse i det 10de Aar, altsaa 10 Procent, og i en Alder af 101 Aar 1 Procent Tilvæxt paa Massen i det 100de Aar. Men deraf følger ikke, at den tiaarige Omgangstid giver en større Indtægt,

end den hundredeaarige. Hift have vi med Træforføgelsen af den allerede tilstedeværende Skov i Forhold til dens Masse, at gjøre, her med Undersøgelsen i hvilket Aar, gjennemsnitsviis for Bevøxningens hele Liv, Skovgrunden producerer den største og værdifuldeste Masse. Kunde vi løselig antage, at en Tønde Land 10aarig Bøgeskov indeholdt 250 cbfd. Træ, saa var Bæxtforføgelsen à 10 Procent i det 11te Aar 25 cbfd. Da denne samme Tønde Land indtil 100 Aar vil kunne indeholde rigelig 5000 cbfd., saa udgjør 1 Procent af denne Masse i 101 Aars Alder det dobbelte af de 10 Procenter i den yngre Alder; altsaa er Tilvæxten ligefrem og uden Sammenligning med den allerede forhaandne Masse betragtet her, uagtet de ringe Procenter, større, end i den unge Alder ved de der stedfindende høie Procenter. Vi maa derfor ei lade os forlede af ringe Tilvæxtprocenter paa den allerede tilstedeværende Masse ubetinget at slutte til en ringe absolut Tilvæxt, og ei heller til en ringe Jordbundrente. Men Skoveieren, som vil vide om Træerne i hans Skov eller de Penge, han ved Salg kan faae for dem, give ham størst Rente, har intet med den absolute Tilvæxt at gjøre, intet med Jordrenten, men blot med Forholdet af Tilvæxten til den tilstedeværende Masse. Angaaer Spørgsmaalet derimod Skovs Anlæg og den aarlige Indtægt, Jorden, anvendt til Skov, gjennemsnitsviis kan give os, saa have vi med Undersøgelsen

af den absolute Tilvæxt i Skovens forskjellige Livs-
alder at gjøre og skjøndt vi da kunde finde at Skov
giver os en meget høi Jordrente, kan dog for Spe-
culanten dens Conservation ei betale sig længere end,
ved Antagelse af lige Priser i den forskjellige Alder,
hvor Materialforraaden endnu tilvoxxer ligesaa mange
Procenter, som, efter almindelig Rentefod, de Penge
kunne indbringe, som vi ere istand til ved Salget
at faae for denne Materialforraad. Især usordeels-
agtigt er det at conservere Skov, naar de gamle og
modne Beholdninger ere overveiende; men ogsaa ved
en under regulair Drift, altsaa i rigtigt astagende
Alder, staaende Skov er Fristelsen — eller rettere
sagt den aabenbare Fordeel, som Skovdevastation
medfører for Privatmanden (der har at sørge for
sin Formues bedste og meest indbringende Admini-
stration og af hvem man ei kan vente, at han vil
offre en betydelig Deel af denne for Statssamfundet
og for sildige Slægter) saa stor, at man virkelig
maatte undre sig over, dersom der, hvor Affæts-
ningsforholdene have været gunstige og
hvor Lovgivningen enten ei har sat en Dæmning
for Redfældningerne eller hvor man har vidst at
omgaae Lovbudene, endnu nogensteds skulde være Be-
tydeligt af gammel Skov tilbage.

For anskueligen at see, saavel hvilke Resultater
den regulaire Benyttelse af en i fuldkommen Orden
staaende Høiskov, som sammes Devastation vil med-
føre for Eieren og for Staten, tænke man sig en

1400 Edr. Land stor Bøge; Høistov paa 140 aarig Omgang og i regulair Aldersfølge fra det Yngste til det Ældste. Man antage derved at Uffætningsforholdene vare saa gunstige, at alt Træ fra det 61 til det 140 Aar incl. kunde sælges for 6 β. frie Penge pro cbfd. Naar derhos Bevoorningens Bonitet er saaledes, at 1 Ede. Land kan producere i Skovens 140 aarige Alder 10190 cbfd. Træ*), saa vilde vi erholde følgende Størrelser for Materialsforraaden.

I det 60de Aar pro 1 Ede.	3482 cbfd. og Massen paa de yngste 600 Edr. Land kan antages til	855740 cbfd.
— 80de — —	5121 cbfd. og Massen paa de næste 200 Edr. fra 61—80 Aar . .	860580 —
— 100de — —	6924 cbfd. — 200 Edr. fra 81—100 Aar . .	1207520 —
— 120de — —	8625 cbfd. — 200 Edr. — 101—120 Aar . .	1556180 —
— 140de — —	10190 — — 200 Edr. — 121—140 Aar . .	1884840 —
Forraadsmassen paa alle 1400 Edr. E.		6364860 cbfd.
og deraf de ældste 800 Edr. . . .		5509120 —

*) For her at kunne benytte tidligere opgjorte Beregninger har jeg holdt mig til dette bestemte Tal, thi havde jeg i rund Sum antaget 10000 cbfd., saa maatte alle de øvrige Tal vare omregnebe efter denne Antagelse.

Benytte vi denne Skovcomplex forstmæssigen, efter Regler som sigte til Bedvarenhed i Benyttelsen, saa er det aarlige Udbytte, ligemeget efter hvilke Modificationer af en ordnet og regulair fremskridende Drift vi fremgaae, liig Udbyttet af 10 Edr. Land i ældste Alder, forsaavidt vi her lade de Aldersafvigelser blive upaaagtede, som fremkomme derved, at Skoven ikke afdrives og fornyes for Gode, men at flere Aarslugster sammensattes, eller i alt
101900 cbfd.

og desforuden ved Gjennemhugning i alle Aldersklasser (hvilket Mellembenytelses-Udbytte her, hvor et fuldkomment regulairt Aldersforhold er forudsat, kan antages at være omtrent eens hvert Aar) Centrediedeel af Hovedbenyttelsen eller . 33966 $\frac{2}{3}$ —
Summa 135866 $\frac{2}{3}$ cbfd.

Dette Udbytte er værd

101900 cbfd. gennemsnitviis à 6 §

6368 Rbd. 4 Mk. 8 §.

33966 $\frac{2}{3}$ — — — — à 3 §. 1061 Rbd. 2 Mk. 12 §.

eller i rund Sum 7430 Rbd.

Sælges nu Træet paa de 800 med den ældste Skov bevoxne Tønder Land paa eengang (om dette kan skee paa et eller først i Lobet af flere Aar har vel Indflydelse paa Beregningen, men her antages, for at simplificere denne, det første) saa faaes for 5509120 cbfd. à 6 §. en Capital af 344320 Rbd. og disse give à 4 pCt. en aarlig Rente af 13772 Rbd.

5 Mk., altsaa næsten dobbelt saa meget, som forhen Skoven i sin Heelhed under en uueligst reglet Behandling og meest oeconomistisk Benyttelse indbragte saavel ved Gjennemhugningerne, som ved Hovedbenyttelsen. Desforuden staaer til Skoveierens Naadighed 800 Tdr. Land Skovgrund af en fortrinlig Bestaaffenhed og 600 Tdr. Land ung Skov indtil 60 Aar gammel, der, for det første benyttet som Skov, nu, da ved den forrige Operation en betydelig Mængde Træ aarlig faldbydes mindre, vil indbringe Endeel og dernæst efterhaanden tilvoexer til, Tid efter anden at kunne undergaae samme Forvandling fra Skov til Penge og Agerjord eller Græsgange.

Man har formeent, at hoiere Træpriser og især høiere Priser paa det ældre Træ vilde sikke mod Devastation af Høiskoven. Lad os da i det forrige Exempel antage Cubikkoden af Træ

fra 61 til 80 Aar kun til 6 sk .

fra 81 — 100 — — til 8 sk .

fra 101 — 120 — — til 10 sk .

fra 121 — 140 — — til 12 sk .

en Antagelse, som, hvad Bøg angaaer, er ganske unaturlig, men som dog, under stort Forbrug af det større Egetræ, kunde nærme sig rigtige Priisforhold i Egeskove. Vi faae da, som Skovens aarlige Udbytte ved den forhen antagne Productivitet, 101900 cbfd. à 12 sk . 12737 Rbd. 3 Mk. : sk . Udhugstmaterial, ligesom før, for 1061 — 2 — 12 —

13800 Rbdlr.

Ved Salget af Træforraaden paa de med den ældste Skov bevoxne 800 Edr. Land faaes derimod efter de antagne successtvt sig forhøiende Priser paa det ældre Træ:

for 860580 cbfd. à 6 þ. pro cbfd.	53786 Rbd.	24 þ.
for 1207520 cbfd. à 8 þ. — —	100626 —	64 —
for 1556180 cbfd. à 10 þ. — —	162102 —	8 —
for 1884880 cbfd. à 12 þ. — —	235610 —	1 —

Tilsammen 552125 Rbdlr.

og Renten deraf à 4 pCt. . . 21085 Rbdlr.
altsaa endnu over 7000 Rbdlr. mere, end Skovens Indtægt under forstmæssig Behandling yder og desforuden Benyttelsen af 800 Edr. Land Skovgrund og 600 Edr. bevoxen Skov.

Følgen af denne Skovs Tilintetgjørelse er altsaa en meget betydelig Forsøgelse af den private Eiers Formue, men for Samfundet et søleligt Tab, forsaavidt de 130 à 140000 cbfd. Træ, den aarlig vedvarende havde kunnet afgive, ikke kunde undværes. Omegnen er nu maastee blottet for Skov og det hjælper dens Beboere, Fabrikker m. v. intet, at Eieren er bleven adskillige Tønder Guld rigere.

Men dersom nu denne Skov havde tilhørt Staten og der ved den samme Speculation var flydt ligesaa meget mere i de offentlige Kasser, skulde da ikke denne Kassernes forsøgede Formue kunne bøde paa Uffavnet af Træet? Lader os for det første ikke glemme, at Træ er et uundværligt Material, hvilket man, netop paa Grund af den

pecuniaire Fordeel, som er forhunden med Høiskovens Tilintetgjørelse, og den lange Tid, som hængaer, inden Skov atter kan opvøxe, maa befrygte tilsidst kun vanskeligt eller slet ikke mere kan faaes heller fra fremmede Steder; dernæst kunde vi vel ogsaa uden at slutte Feil antage, at, forsaavidt Træet af den nedfældede Skov ikke directe sælges og sendes til Udlandet, Staten ved dette Salg og ved Modtagelsen af hine store Summer i de offentlige Kasser ikke i mindste Maade er bleven rigere, paa hvilket en af Lydslands meest hædrede Forstmænd for næsten 20 Aar siden allerede har gjort opmærksom, men som endnu i denne Tid dog kun alt for ofte oversees. Sælger Regjeringen for $\frac{1}{2}$ Million Træ af Statens*) Skove til Undersaatterne, saa besidder i samme Dieblig Statskassen saameget mere af Contanter, medens Statssamfundets enkelte Medlemmer besidde ligesaa meget mindre, og forsaavidt Regjeringen og de Regjerede kun i deres Functioner og Stilling ere forskjellige, men ellers begge udgjøre en integrerende Deel af Samfundet, forsaavidtjendvi dere Pengene i Statsborgernes Hænder kunne være

*) Man maa ei glemme at gjøre Forskjel imellem Statskove og Skove, som tilhøre Regenten som Privateiendom. Skjøndt man i Almindelighed vel tør antage at Omgangsmaaden med disse i Tæt og Alt vil være den samme, som den, der efter Regjeringens bedste Overbeviisning er bleven bestemt for Statskovene, saa ere Forholdene dog ikke de samme.

og gjøres ligesaa frugtbringende som i Statskassen, er Landet ved denne Pengeomsætning hverken blevet rigere eller fattigere; men Staten har tabt i Velstand, naar den blottes for et uundværligt Product af dens egen Jordbund, den taber i indvortes Kraft, naar Jordbundsproductionen formindskes, selv om der kom Penge i Landet (ved Salg til Udlandet), der forrente sig høiere, end Træforraaden i Skoven, og saaledes kunne vi ei ansee den i nyere Tider saa ofte anpriste Medsættelse af Omgangstiden under den Alder, hvor Jordbunden omtrent afgiver det høieste Product og det værdifuldeste Træ, for statsøconomist, hvor betydelige Fordele saadanne Operationer ogsaa kunde medføre for Privatmanden, for hvilken det kan være det samme, om Brænde og Tømmer i Landet bliver dyrere ved hans Skovs Foringelse naar han blot har vundet saa mange Penge derved, at dette med Hensyn til ham ikke er nogen Gjenstand, eller, forsaavidt han har endnu noget af sin Skov tilbage, endog kan være til yderligere Fordeel for ham.

At Indskrænkning af Eiendomsretten, Vaand paa den frie Benyttelse af hvad vi kalde Bort, medfører noget Hadefuldt for den, som ikke kan give slip paa de blotte private Hensyn, ikke kan vænne sig til at betragte sin Stilling i Staten fra et statsborgerligt Standpunkt, er unægtelig; men antager man det for Grundsætning, at den Enkeltes Interesse maa staae tilbage for Almeenvæltets høiere

Fordringer — hvor imidlertid dog ogsaa den Grund-
sætning: at hvor det almindelige Vel kræver Offere
af den Private, det Offentlige bør indemnisere ham,
vel heller ikke ved Skoveierens Indstrænkninger for
Almeenvællets Skyld ganske burde oversees*) — saa
kan der vel neppe tænkes nogen Grundbesiddelse,
hvor det var mere nødvendigt at lægge Haand paa
den frie Raadighed, end ved Skovgodset i Dan-
mark, hvor Staten eier saa faae Skove og saa liden
Udsigt til nogensinde at erhverve tilstrækkelig og be-
hørig fordeelt Skovgrund, at Beboerne, dersom de
have lagt Mærke til de allerede i Slutningen af
det forrige Aarhundrede begyndende Forringelser af
dette Lands saare ringe Levninger fra en Fortids

*) Det forekommer Forfatteren, at f. Ex. dengang, da An-
ordningen bød, at Skov skulde forblive Skov efter den
Grændse, som Loven havde trukket, burde Ager og Engs
Hartkorn være taget fra samme og forvandlet til Skov-
skylb, og at en saadan Forholdsregel endnu uden stort
Uffavn for Finantserne kunde iværksættes. — Under de
Engl. Skoves Udskiftning, har Regjeringen formodentlig
anseet Hartkorns-Byrderne for store i Forhold til den
Indtagt, Skovene almindeligviis yde, thi de bleve befriede
for alt Hartkorn — selv for Skovskylben! —
Skovene under Sorø Academie svare aarlig henved
4000 Rbdr. af deres Hartkorn. I Forhold til biskes
Areal vilde alene de under Frederiksberg Amt liggende
Engl. Skove maatte afholde en Udgift af omtrent 20000
Rbdr. naar Hartkornet ei var taget fra dem. Direkte tabe
Finantserne her ikke, skjøndt det indirecte var tænkeligt.
Dog ikke herom, kun om Principet kan her være Tale.

i det mindste lokale Oversflodighed, med bange Frygt maatte tænke paa Efterlægten, dersom der ei var sat en Dæmning for Devastationen.

Vi have i Begyndelsen yttret, at, skjøndt Skovens Odelæggelse kan være en meget heldbringende Speculation for dens Eier, det ikke desto mindre kan være meget fordelagtigt at anlægge Skov.

For at bevise dette behøve vi blot at antage saa høie Træpriser, at Trændbyttet, fordeelt paa de Aar, Skoven skal voxe for at blive Skovningsmoden, bliver, Dyrkningsomkostninger og sammes Renter fradragne, høiere, end hvilkensomhelst anden Anvendelse, den samme Jordstrækning kunde være brugbar til.

At høie Træpriser ei kunne bevare Skoven mod Devastation, men tværtimod, naar man først har moden Skov, friste dertil, er allerede viist i det Forrige, og mere isinesfaldende vil det endnu blive naar man ansætter i det anførte Exempel Cubikfoden, istedetfor til respective 6 og 12 β . til 6 à 12 Mk. eller 6 à 12 Rbdr., hvor Fristelsen til at omsætte sin Træbeholdning i Penge stiger i samme Forhold som Træpriserne voxe.

Men for at indbyde til Skov anlæg behøve vi ikke at antage unaturlige Træpriser. Naaletræets Priis er for Diebliffet saaledes, at, dersom man kunde vente at den vilde vedblive, ingen Anvendelse af en Jordbund, der for dette Træ endnu kan kaldes ret god, kan tænkes at lønne sig bedre. At Dyrk:

ning af Naaletræ er fordeelagtig og Dyrkning af Ege og Bøge neppe for Tiden i pecuniær Henseende kan betale sig, ligger i et Misforhold imellem Træpriserne, og medens man vel kan sige, at Naaletrætømmer staaer for høit, staaer Ege og Bøg næsten overalt for lavt. Men Tiden kan jævne Misforholdene og Skoveieren skal derfor heller ikke ganske lade sig afstrække fra Dyrkning af disse. Det kan umulig vedblive stedse saaledes, at Grantræ, ved hvilket Skoven kan afgive 2 à 2½ Gange saa megen Masse, som ved Bøge i samme Jordbund og Alder, skal have en tildeels dobbelt Værdie mod Bøgetræ; at Egetræ, der udfordrer de bedste Skovjorder, udfærdiger en lang Tid til at opnaae en ønskelig Brugbarhedsstørrelse, paa de faae Steder, hvor Mangelen endnu ikke er indtraadt, men dog allerede kan forudsees, næsten ikke — Savntræ og det affaldende Brænde sammenlagt — skal overstige Bøgetræets Pris. — Hvad Naaletræpriserne angaaer, der for Tiden i alle danske Havne staae høit, og hvilke Priser give os et Tilhold for Salget i vore Skove, da er det at formode, at de, naar Danmark først har mere af dette Træ selv, ville falde, men aldrig ville de ved Skovenes betydelige Aftagen i de nordlige Lande, falde saa lavt, at der ei skulde være Fordeel ved at dyrke dette Træ, især paa de Jorder hvor Agerdyrkingen kun lønner sig lidet; og hvad Afsetningen angaaer, da formener jeg, den vil ei mangle naar vi betragte vore skrøbelige Bøndergaarde og

naar vi kun ikke indskrænke os med vore Beregninger til en for snever Kredss. Thi at ogsaa vort Sommer maa kunne afholde nogen Transport, medens det norste Træ kan afholde baade Told og en flere hundrede Miles Transport, er isinesfaldende, og at altsaa Skoveieren stedse maa kunne concurrere med Sommerhandleren, Skjødt vi statte og skyld ei ubetydelig af vore Skove, den norden. for os bosatte Skoveier derimod næsten intet af sine.

Saaledes som Træpriserne ere nu, er det for Grundeiere, især dem, som have saa meget af maadelige Jorder, at Anlæggene kunne blive sammenhengende og nogenlunde store, en fordeelagtig Speculation at dyrke Naaletræ, især Gran. Ved Sors findes 500 Tdr. Land bevoxne med tildeels god, tildeels med tidligere nødvendige Udbedringer forsømt Naalestov, fordetmeste Fyr, som i Udbytte ei kan maale sig med Grannen. Disse Jorder havde, dengang de laae under Ugerdyrkning, en negativ Værdi for Academiet og nu, da Skoven endnu ikke er 40 Aar gammel, kunne de som Skov og med alle Fredskovs Forpligtelser anslaaes til 60 à 70000 Rbdtr. Værdi. Hvor meget Culturomkostninger have opslugget af denne Værdi, kan ei opgives, men Ddselhed i den Henseende kan let tilintetgjøre Speculationens bedst beregnede Planer. I Rigsdaler Dykningsomkostninger mere paa hver Tonde Land, end nødvendigt for at frembringe en ligesaa god — maaskee bedre Skov, end under Ddselhed, er en uhort Penge:

spilde, som ved Skove, der fordre en høi Alder for at blive benyttelige, kan indtil dens Modenhed opløbe til dens hele Værdi; ved 100aars Alder allerede til 485 Rbd., mere end nogen Bøgeskov i den Alder paa de fleste Steder hos os er værd; og heraf sees, hvad man skal tænke om de Ytringer, man af og til hører, at for at frembringe en god Skov kom det ikke an paa lidt mere eller mindre under Dyrkingen. Udføres Naaletræanlæg med Sparsommelighed, saaer eller planter man ei tættere, end nødvendigt for at frembringe ei alene en god Skov, for det meste bedre, end ved Planternes meget tætte Stand, men ogsaa at have et godt Gjennemhugningsudbytte paa den Tid, hvor Materialet begynder at faae Værdi: saa ere, uagtet ogsaa de nødvendige Omkostninger kunne opløbe betydelig og skjønt det varer temmelig længe inden Udgifterne med Rente og Rentesrente atter kunne indvindes, Naaletræanlæg under vore nærværende Priisforhold overordentlig fordeeltige.

Meddelelser over, hvortil Naaletræ saavel paa gode som paa maadelige Jorder kan, inden temmelig kort Tid, voxe hos os, ere for ikke retlænge siden givne i det foran citerede Tidsskrift*), men ikke

*) I den der anførte Skov Grydebjerg, hvor Udbyttet paa 1 Lønde Land 40 og 41 Aar gammel Grantræ blev opgivet til 500 og 600 Rbd., har den 1837 været 900 og 1838 over 800 Rbd. incl. Tilbannelsesomkostningerne af omtrent 8 Procent.

uinteressant torde det maaskee være for den ikke forstkyndige Læser, i sin Fuldstændighed at see en Beregning over eventuel Fordeel eller Tab ved Skov- anlæg. Thi naar hos en Jordegodsseier Spørgs- maalet opstaaer, om en eller anden Jordstrækning, ubeqvem til eller utaknemmelig under Agerdyrkning, fordeeltigere kunde lade sig anvende til Skov, saa maa han vide, hvorledes de Beregninger skulde op- gjøres, som kunne indeholde Svar paa hans Spørgs- maal. Her skal derfor udførligen meddeles et Ex- empel af Virkeligheden, det vil sige, Beregningen over et Skov anlæg paa før agerdyrket Jord, der nu allerede bestaaer som Skov og hvor, endogsaa uden Hensyn til de Afvigelser, en i noget forandret Størrelse af det hele Anlæg og af Forholdene i det Enkelte have havt til Følge, Dyrkningsomkostnin- gerne endnu ikke nær, uagtet uheldige Aar gjorde Udbedringer fornødne, ere opløbne til den beregnede Sum. Ervæindtægten har rimeligviis endnu ikke taget sin Begyndelse, men især de seneste Aars Erfar- ringer om Naalestovens Udbytte paa lignende Jor- der har gjort det uomtvisteligt, at Ansættelserne i Beregningen for ere for lave, end for høie. — Tilfældet var følgende:

En Fæstegaard, som allerede i endeel Aar havde forvoldet sin Eier betydelige Udgifter, istedetfor at yde ham Indtægt, blev for dens større Deel fore- slaet til Skovdyrkning, men forinden Bestemmelse deri toges, forlangtes en Beregning over Bekostnin-

gerne, dette Anlæg vilde medføre, samt naar og hvorledes Anlægsomkostninger og andre Udgifter med Rente og Rentebrenter atter vilde være indvundne og hvilken Værdi dernæst blev tilbage for Skoven.

For Beregningen havde følgende Tilhold.

1. Anlæggets Størrelse var, da Spørgsmaalet blev forelagt til Besvarelse, endnu ikke bestemt, men blev ved den foreløbige Beregning antaget til 110 Edr. Land og at de 100 Edr. kunde gaae til Naalefkov; Resten Mose og Eng.
2. Engen ansattes til en stadig Græsbenyttelse af 15 Rbd. aarlig i Sølvmynt, som var Maaslestokken for alle Beregninger.
3. Skatter, Afgifter og Præstanda ansloges til 61 Rbd. 3 Mk. aarlig, de jorddrottlige Afgifter ei deri indbefattede; thi da Eieren i Realiteten aldrig havde havt Indtægt af Gaarden blev det vedtaget, at Jordebogskassen ogsaa efter Gaardens Indtagelse til Skov skulde renoncere paa dem.
4. Til Hegn for den halve paa Skoven hvilende Strækning ansloges strax 70 Rbd., og til den aarlige Vedligeholdelse 10 Rbd.
5. Culturerne skulde begynde 1834 og være tilende bragte 1843 og det bestemtes, at alt Unødigt derved skulde bortfalde; men for dog ikke heller at være blottet for Penge, ved de sædvanlig, saavel paa meget lette som paa me-

get fede Jorder, nødvendige Udbedringer, antoges i rund Sum 9 Rbd. per Lønde, hvilke, som for oven meldt, ikke nær ere medgaaede, Skjøndt den første Dyrkning efter senere forandret Bestemmelse allerede 1837 var tilendebragt, tilligemed endeel Udbedringer, som Lærken i 1834 og 1835 havde foranlediget.

6. Jordbunden, sammenholdt med endeel allerede tilhørende Naalestove i Nærheden, lovede hensimod 6000 cbfd. pro Td. Land i en Alder af 80 Aar, og hørte altsaa til Middelflassen efter de Tabeller vi have af en af Lydslands første Autoriteter i Forstfaget, og disse Productions-tabeller bleve lagte til Grund for Beregningen, Skjøndt man i sin Tid, efter Grantræets Væxt, saaledes som den paa flere Steder har viist sig hos os, med temmelig Visshed tør vente et større Udbytte. (Ogsaa angaaende denne Gjensstand, Fyr- og Granstoves Productivitet, maa henvises til det foran citerede 8de Bind af Blandinger fra Sorö.)

7. Gjennemhugningerne beregnedes at foretages fra 10 til 10 Aar og da at yde paa hver Løndeland: 1ste Gjennemhugning med omtr. 20 Aar — 102 cbfd.

2den	—	—	—	30	—	—	170	—
3die	—	—	—	40	—	—	248	—
4de	—	—	—	50	—	—	332	—
5te	—	—	—	60	—	—	425	—
6te	—	—	—	70	—	—	523	—

7de Gjennemhugn. med omtr. 80	} forsaavidt enkelte Dele af Skoven blive saa gamle	} (450 cbfd.
8de — — — 90			350 —
9de — — — 100			200 —
10de — — — 110			100 —

hvilket her specielt anføres, for at vise at ogsaa heri ei er ansat mere, end hvad der rigelig kan ventes i Skove, som hverken holdes for tæt eller for aabent, nemlig omtrent $\frac{1}{3}$ mod Hovedbenyttelsen, medens Mellembenyttelserne i Gran-skove dog kunne stige indtil $\frac{1}{2}$ af hvad Hovedbenyttelsen afgiver.

8. Træprisen antoges gennemsnitsviis til 8 Sk. frie Penge for Cubikkoden af Hovedbenyttelsen, 3 Sk. pro cbfd. for Materialet af første, 6 Sk. for Materialet af 2det og 8 Sk. for det af de øvrige Gjennemhugninger; mindre, end hvad i Anlæggets Omegn tildeels var opnaaet.
9. Rentefoden blev for alle Beregninger ansat til 4 pCto. og alle Pengestørrelser reduceredes til deres Værdi i første Anlægsaar indtil Anlægsomkostningerne vare indvundne.
10. Skovens Omgangstid og tilkommende Afdrifts- Alder bestemtes til 80 Aar, men da Anlægget skulde faldendes i 10 Aar, saa blev vedtaget at Afdriften skulde begynde i det 41de og ende med det 120de Aar, hvor man da var kommen til, at Aldersklasserne stode i et regulairt Forhold, og Skovens Statns var da følgende:

Indtægt.	Rbd.
1. Græsbenyttelse, som stadig Indtægt af Engene	15,....
2. Udbyttet af Gjennemhugningerne:	
1ste Gjennemh. paa $1\frac{1}{4}$ Td. à 102 cbfd.	
= 127,5 cbfd. à 3 Sk. =	3,9844
2den Gjennemh. paa $1\frac{1}{4}$ Td. à 170 cbfd.	
= 212,5 cbfd. à 6 Sk. =	13,2812
3die, 4de, 5te og 6te, hver paa $1\frac{1}{4}$ Td., tilsammen 1910 cbfd. à 8 Sk. = .	159,1667
3. Udførelse paa $1\frac{1}{4}$ Td. Land 80aarig Skov 7076 cbfd. à 8 Sk. =	589,6667
Summa Indtægt =	<u>Rbd. 781,099</u>

Udgift.

1. Kongelige Skatter, offentligt Arbejde og Præstanda	61 Rbd. 48 β .
2. Hegnets Vedligeholdelse	10 — ; -
3. Culturomkostninger paa $1\frac{1}{4}$ Td. L., som aarlig hugst, à 9 Rbd.	11 — 24 -
	<u>82 Rbd. 72 β. ell. 82,75</u>

Netto Provenie = 698,349
eller 698 Rbd. 32 β ., hvilket

svarer til en Capitalværdi af 17458 Rbd. 72 β . for en Deel af en Gaard, der forhen havde en negativ Værdi. For Opsyns- og Administrationsomkostninger blev intet ansat, da Anlægget lod sig forene med den Administration og det Tilsyn, der allerede bestod, og Værdien af Anlægsomkostningerne

og deres Rente ere ei heller komne til Fradrag, da Beregningerne, hvilket sees af det Følgende, ere opgjorte saaledes, at de, overeensstemmende med Opgaven, indvandt es efterhaanden ved Skovens Indtægt. Til nærmere Forklaring tilføies følgende:

S t a t u s

af Skoven inden den kommer i sin fulde komne Orden, altsaa fra 1834 til 1953 incl.

A. De første tvende Perioder fra 1834 til 1853.

Udgift.	Rbd. r. S.
1. Hegns Rejsning udføres strax med 70 Rbd. bliver	70,
2. Skatter, Præstanda, Hegns Vedligeholdelse 71 Rbd. 3 Mk. aarlig i 20 Aar, hvilket reduceret til deres nærværende Værdi bliver	1010,5767
3. Culturomkostningerne, 90 Rbd. aarlig i 10 Aar, have en øieblikkelig Capitalværdi af	759,1779
Summa =	1839,7564

I n d t æ g t.

1. Engens og den til Skoddyrkning bestemte Jords Benyttelse til Høstet og Græsning indtil den sidste Benyttelse ophører, dels efter 10, dels efter 20 Aar, hvor den sribevist anlagte Skov vil være - fuldkomment sammenvoxen overalt.

Rbd. r. S.

Transport Udgift = 1839,7564

a) i de første 10 Aar 45 Rbd. aarlig,
bliver, reduceret til den nuværende
Værdi 379,5899

b) i de sidste 10 Aar 28 Rbd.
aarlig, bliver 159,5611

539,1510

Anmærk. En Deel af denne Benyttelse vil falde bort, deels fordi Jordbunden viste sig mindre græsrig, deels fordi Skovens Anlæg skete i en kortere Tid, men af sidste Grund bliver ogsaa det siden beregnede Udbytte høiere; her holde vi os imidlertid ganske til Beregningen efter det foran An-
tagne.

Nuværende Capitalværdi i Slutningen af
2den Periode af de i de første 20 Aar
udgivne Penge 1300,6054

B. Tredie Periode fra 1854 til 1863.

Anlægs: Capitalen fra forrige Periode . 1300,6054
Udgift.

Skatter m. v. og Hegn i 10 Aar er
aarlig, 71,5

Indtægt.

Stadig Græsbenyttelse aarlig 15 Rbd.

Gjennemhugning paa 10 Tdr.

Land aarlig, er 1020 cbfd.

bliver, à 3 s. pro cbfd., . 31,875

46,875

bliver aarlig Udgift 24,625

Rbd. r. S.

hvilke, som en Udgift, der begynder det
21de Aar og varer til det 30te, nu ere
værd 94,6006

Capitalen som Skovantægget kræver er
altsaa i Aaret 1863 voksen til . . . 1395,4060

C. Fjerde Periode fra 1864 til 1873.
Anlægs-Capitalen fra Slutningen af forrige Periode
1395,4060

Udgift ligesom forrige 71,5

Indtægt.

1. For Græs aarlig . . . 15,
2. 2den Udbugning paa 10
Tdr. Land aarlig 1700'
cbfd. à 6 p. 106,25

121,25

Aarligt Indtægts-Overskud = 49,75
fra 31te til 40de Aar, hvilket nu er værd 129,3883
og som anvendes til at afdrage paa
Anlægs-Capitalen

bliver efter 40 Aar en Rest af 1266,0177

D. Femte Periode fra 1874 til 1883.

Capitalrest fra forrige Periode 1266,0177

Udgift.

1. Skatter og Hegn aarlig . . . 71,5
2. Cultur af 1¼ Td. Land, som aar-
lig afdrives og strax igjen culti-
veres à 9 Rbd. 11,25

82,75

Indtægt.

Rbd. r. S.

1. Græs aarlig 15,

2. 3die Udhugning paa 9
Edr. E. aarlig à 248
cbfd. = 2232 cbfd. à
8 β 186,

(Da der afdrives 12½
Ed. Land i disse 10 Aar,
saa kunne de 8 Hugster
= 10 Edr. ikke mere,
men vel de tvende sidste
endnu Gengang komme
til Gjennemhugning og
haves saaledes altsaa i
Alt i denne Periode kun
90 Edr. til Gjennem-
hugning).

3. Afdrift paa 1 Ed. E.
hvert Aar, hvis Alder
gjennemsnitsviis bliver
45 Aar (8 Hugster ere
anlagte 1834 og 2
1835 og Afdriften be-
gynder altsaa med 41
og ender med 49 Aar
gammelt Træ), her kan
ventes aarlig 3073
cbfd. à 8 β 256,0833

457,0833

Aarligt Overskud 374,3333

Rbd. r. S.

hvilket Jndtægts-Overskud af 3743 Rbd.

2 Mk. for hele Perioden nu kun er værd 657,6999

Rest af Anlægs-Capitalen efter 50 Aar = 608,3178

(Dersom Anlægget var foretaget paa en bedre Jordbund, vilde fra Begyndelsen af 5te Periode af aarlig være at beregne en Jndtægt af Græsset paa Hugsterne, især naar Stødrydning kunde finde Sted; men da dette for Tiden ei skeer og i Fremtiden maaskee ei heller er at vente, saa er herfor intet ansat, skjøndt der paa de 4 Al. brede ubesaaede Striber imellem hver 3 tærbesaaede Strimler med 1 Al. Mellemrum, Culturmaaden for Tiden, i de første 8 à 10 Aar kunde ventes en god Høst, nu efter Jordens Forbedring ved i 40 og flere Aar at have været bevoxen med Skov. Brommeplantages lette, ellers næsten kun med Lyng sig overtrækkende Jorder vise, hvor frodigt Græsset nu paa mange Steder fremvoxer efter Skovens første Afdrift, endnu ikke 45 Aar gammel.)

E. Sjette Periode fra 1884 til 1893.

Capitalrest fra forrige Periode 608,3178

Aarlig Udgift.

Skatter m. v. ligesom forhen . . . 71,5

Cultur paa $1\frac{1}{2}$ Ed. Land . . . 11,25

82,75

Aarlig Jndtægt.

1. Græs 15,

2. 4de Gjennemhngn. paa

Rbd. r. C.

7½ Tdr. Land = 2573

cbfd. à 8 þ. = . . . 214,4167

(Fra Gjennemhugningens indgående i 5te Periode afdrøvede 12½ Tdr. L. og omtrent 10 Tdr. af de i denne Periode til Afdrift kommende ligeledes 12½ Tdr.)

3. Afdriften af 1¼ Td. L., af en Gjennemsnitsalder 53 Aar, 3899 cbfd. à

8 þ. = 324,9167

554,3334

Årligt Overskud = 471,5834

og sammens summariske Beløb for Perioden, reduceret til dets siebliffelige Værdi 559,7506

Capitalrest ved Enden af Perioden 48,5672

F. Syvende Periode fra 1894 til 1903.

Capitalrest fra forrige Periode 48,5672

Årlig Udgift.

Skatter m. v. og Dyrkningsomkostninger ligesom i forrige Periode . . . 82,75

Årlig Indtægt.

1. Græsbenyttelse . . . 15,

2. 5te Gjennemhugning paa

6½ Td. Land = 2762

cbfd. à 8 þ. = . . . 230,1667

3. 1ste dito paa $1\frac{1}{4}$ Ed.	
Land, paa ny anlagt i	
5te Periode, 127,5 cbfd.	
à 3 β . =	3,9844
4. Udfirst af $1\frac{1}{2}$ Ed. Land	
gjennemsnitsviis 62aar-	
rig Skov = 4917 cbfd.	
à 8 β =	409,75
	<hr/> 658,9011

Den aarlige Netto:Indtægt 576,1511

Resten af Anlægscapitalen var i Slutningen af forrige Periode endnu $48\frac{5672}{10000}$ Rbd. naar dens Værdi i Aaret 1834 betragtes. I Begyndelsen af 7de Periode i det 61de Aar efter begyndt Anlæg er den værd $510\frac{2008}{10000}$ Rbd., eller omvendt, denne Sum i 1894 er 1834 ei mere værd, end hiin, omtrent $48\frac{1}{7}$ Rbd. For at dække denne Capitalrest behøves altsaa den største Deel af Indtægten i Aaret 1894, hvornæst hele Anlægscapitalen er gjenvundet i dette 61de Aar og der bliver endnu en reen Indtægt tilbage for 1894 af Rbd. 65,4243 og for de sidste 9 Aar i 7de Periode aarlig 576,1511 Capitalværdien af Skov anlægget er altsaa i 7de Periode, naar 1894 undtages, 14429 Rbd. (Rbd. 14428,7750) eller noget under det, samme efter fuldkomment reglede Aldersforhold vil faae.

G. Ottende Periode fra 1904 til 1913.

Ingen Capitalrest.

Aarlig Indtægt.	Rbd.
1. Græsbenyttelse	15,
2. 6te Gjennemhugning paa $5\frac{1}{4}$ Ed. L. =	
2746 cbfd. à 8 β . =	228,8333
3. 1ste dito paa $1\frac{1}{4}$ Ed. L. ligesom før =	3,9844
4. 2den dito paa $1\frac{1}{4}$ — 212,5 cbfd. à 6 β .	13,2812
5. Udfdrift paa $1\frac{1}{4}$ Ed. L. 71aarig = 6003	
cbfd. à 8 β . =	500,2500
	<hr/> Summa 761,3489

Aarlig Udgift	
ligesom før	82,7500
	<hr/> Netto Indtægt 678,5989

som er en Rente af 16965 Rbd. og hvilket altsaa er Skovens Værdi i denne Periode.

II. Niende Periode fra 1914 til 1923.

Aarlig Indtægt.	Rbd.
1. Græsbenyttelse	15,
2. 7de Udbygning paa 4 Edr. L. 1800 cbfd.	
à 8 β . =	150,
3. 1ste dito paa $1\frac{1}{4}$ Ed. L. ligesom før	3,9844
4. 2den dito paa $1\frac{1}{4}$ — —	13,2812
5. 3die dito paa $1\frac{1}{4}$ — 310 cbfd. à 8 β =	25,8333
6. Udfdriften af $1\frac{1}{4}$ — omtrent 80aarig	
= 7076 cbfd. à 8 β	589,6667
	<hr/> Summa = 797,7656

Aarlig Udgift =	82,75
	<hr/> Netto Indtægt 715,0156

og Skovens Capitalværdi i denne Periode er derfor 17875 Rbd.

I. Tiende Periode fra 1924 til 1933.

Årlig Indtægt. Rbd.

1. Græsbenyttelse	15,
2. 8de Gjennemhugning paa $2\frac{3}{4}$ Td. Land	
= 963 cbfd. à 8 β. =	80,25
3. 1ste dito paa $1\frac{1}{4}$ Td. Land	3,9844
4. 2den dito paa $1\frac{1}{4}$ —	13,2912
5. 3die dito paa $1\frac{1}{4}$ —	25,8333
6. 4de dito paa $1\frac{1}{4}$ — 415 cbfd. à 8 β.	34,5833
7. Afdrift af $1\frac{1}{4}$ Td. L. 88aarig Skov =	
7998 cbfd. à 8 β. =	666,5
<hr/>	
Summa 839,4422	
Udgift	82,75
<hr/>	
Netto Indtægt 756,6922	

og Capitalværdien er 18917 Rbd.

K. Ellefte Periode fra 1934 til 1943.

Årlig Indtægt. Rbd.

1. Græsbenyttelse	15,
2. 9de Gjennemhugning paa $1\frac{1}{2}$ Td. L. =	
300 cbfd. à 8 β. =	25,
3. 1ste dito paa $1\frac{1}{4}$ Td. L.	3,9844
4. 2den dito paa $1\frac{1}{4}$ —	13,2812
8. 3die dito paa $1\frac{1}{4}$ —	25,8333
6. 4de dito paa $1\frac{1}{4}$ —	34,5833
7. 5te dito paa $1\frac{1}{4}$ — = 531 cbfd. à	
8 β. =	44,2500
8. Afdriften paa $1\frac{1}{4}$ Td. L. 97aarig Skov	
= 8998 cbfd. à 8 β. =	749,8333
<hr/>	
Summa = 911,7655	

Rbd.

Transport Indtægt = 911,7655
 Den aarlige Udgift her fra regnet . . . 82,75

 Netto Indtægt 829,0155

og CapitalVærdi = 20725 Rbd.

L. Solgte Periode fra 1944 til 1953.

Aarlig Indtægt. Rbd.

- | | |
|---|--------|
| 1. Græsbenyttelse | 15, |
| 2. 10de Gjennemhugning paa $\frac{1}{4}$ Ed. Land
= 25 cbfd. à 8 β . = | 2,0833 |

(Det maa bemærkes, at, da det er antaget at Gjennemhugning ei mere finder Sted omtrent 8 Aar foran Afdriften — eller at, hvad der falder senere skal høre til Hovedbenyttelsen, der falder $1\frac{1}{4}$ Ed. til Mellembenyttelse i 1944 og $1\frac{1}{4}$ Ed. i 1945, men intet senere af den ældre Skov. Disse $2\frac{1}{2}$ Edr. ere her, for ved Indtægtsberegningen at faae lige meget for hvert Aar, fordeelte med deres Pengeudbytte paa alle 10 Aar. Det samme gjelder ved Beregningen for de foregaaende Perioder forsaavidt Gjennemhugninger i den ældre Skovstrækning angaaer.)

- | | |
|--|---------|
| 3. 1ste Gjennemhugning paa $1\frac{1}{4}$ Ed. Land | 3,9844 |
| 4. 2den — paa $1\frac{1}{4}$ — | 13,2812 |
| 5. 3die — paa $1\frac{1}{4}$ — | 25,8333 |
| 6. 4de — paa $1\frac{1}{4}$ — | 34,5833 |

 Ialt = 94,7655

	Rbd.
Transport Indtægt	94,7655
7. Ste Gjennemhugning paa $1\frac{1}{4}$ Ed. Land	44,2500
8. Ste dito paa $1\frac{1}{4}$ Ed. L. = 654 cbfd. à	
8 β . =	54,5000
9. Udfrikt paa $1\frac{1}{4}$ Ed. L. 106aarig Gran:	
Skov = 9963 cbfd. - à 8 β . = . . .	830,2500
	Summa 1023,7655
Den aarlige Udgift er	82,75
	Netto Indtægt = 941,0155

og Skovens Capital: Værdi i denne Periode = 23525 Rbd. Men da nu den over den normale Alder staaende Skov er fortæret og Alting kommen i et reglet Forhold, saa falder Skovens Netto: Provenü til de Pag. 319 beregnede 698 Rbd. 2 Mk. og Capitalværdien bliver dernæst staaende paa 17458 Rbd. 72 β .

Læserne bedes at undskylde, at istedetfor blot at meddele Resultaterne af Beregningerne, disse Beregninger selv ere meddeelte. Ikke steds sætter man Lid til saadanne Tal, naar man ikke tillige seer, hvorledes de ere fremstaaede. Desuden er det nød: vendigt for den, som kunde bestemme sig til at udføre Skov anlæg, at vide, hvorledes Beregningerne skulle opgjøres for at komme til et Resultat om Fordeel eller Tab ved Anlægget. Da nu det Lidskrift, for hvilket disse Linier ere bestemte, er et landoeconomist, saa fremgaaer deraf at man her ikke har havt i Sinde at belære Forstmænd, men blot at give en

eller anden Jordegodsseier, der, uden at være forstkyndig, maaskee kunde være i samme Tilfælde som Eieren af hiin til Skov bestemte Gaard, Antydninger til forud at gjøre en Calcul. For disse tilføier jeg da endnu, at Beregningen ogsaa kan modificeres anderledes, men alle Summer af de til forskjelliges Tider faldende Udgifter og Indtægter maae, naar man vil vide til hvad Tid Anlægsomkostningerne atter kunde være indbundne, blive reducerede til deres Værdi paa een Tid, enten man nu vælger til denne Tid Begyndelsen af Skovens Anlæg — hvilket vist er den letteste Beregningsmaade — eller et længer fremliggende Tidspunkt; men broget vilde Beregningen blive, dersom dette Tidspunkt valgtes tidligere, end hvor Anlægscapitalen atter var indvundet — og naar dette vil være skeet kan ei forudvides.

Vi have i det forrige Exempel seet at 110 Tdr. for Ugerdyrkning for værdiløse Jorder formes delst Skoodyrkning kunne hæves til en Værdi af over 150 Rbd. pro Tønde, uden at være befriede hverken for de Kongelige Skatter eller offentlige Afgifter og Præstanda, som hvile paa Skovens for tidige Uger og Engs Hartkorn og uden at dette har kostet Eieren det Ringeste, hti selve Anlæggets Indtægter indtil dets 61de Aar have fuldigen indvundet alle Udgifter; Eieren har altsaa blot staaet i Forskud for samme, men imidlertid havt fulde Renter saavel af de anlagte Penge, som af de Renter,

han, fordi Skoven først senere blev frugtbringende, maatte lade staae; thi overalt ere Rentes; Renter beregnede.

Resultatet vilde imidlertid blive heelt anderledes, naar man istedetfor Sparommelighed brugte Odselhed ved Dykningen og naar man ei saa tidlig som mueligt søgte at vinde Indtægt af sin Skov. Heldigviis bevirkes netop begge Dele ved Penges besparelse; derved, at man ikke, hverken saaer eller planter for tæt. Den, der staaer i den Formening, at jo tættere Skoven fra Ungdommen af opvoxer, desmere Material' saaer man, tager meget feil. Ved det endelige Udbytte taber man, og ved Mellembenyttelserne vinder man idetmindste ikke, ved tætfluttede Skove. Antallet af de til Undertrykkelse kommende Planter er rimeligviis desto større jo flere der staae paa en Plet Jord, men Massen af det, der afgiver brugbart Material, vil i Almindelighed, naar den første Gjennemhugning foretages i samme Alder, blive mindre i den tætfluttede Skov, end i den, hvori Planterne have haft fornøden Plads, Luft og Lys til uden for stærk indbyrdes Kamp at fremvoxer fra første Ungdom af. Enhver, som med aabent Nie gennemgaaer Skove, hvor der findes Leilighed til at iagttage Virkningen af den meget tætte Slutning i de unge Bevøxninger og den mere aabne Stilling, vil kunne overbedise sig om, at her Trærnes Viltagen i Tykkelsen staaer i et rigtigt Forhold til Længdevæxten, samt at Kro;

nen svarer til begge Dele, og at netop under en saadan frodig Fremvæxt Stammernes indbyrdes Kamp snart er afgjort, hvor da det hastigt og stærkt af de Seirende overvokede Undertrykkede fån lidet mere er istand til at standse hines Fremvæxt; han vil derimod see, hvor overordentlig de unge Stammer staae tilbage i Væxt, frodigt og kraftigt Udseende, naar alt under en langvarig indbyrdes Kamp stræber fremad med den spinkle Stamme, den snevre Krone, der næsten ikke kan tilkomme dette Navn; han vil især i Gran- og Bogeskove, hvor dette Syn træffes hyppigst, see, hvorledes tilsidst ofte det Hele staaer i Stamp og at ogsaa Længdevæxten, der vel en Tidlang gaaer temmelig uforstyrret frem, endelig ligeledes aftager. Meget ofte staaer man under Gjennemhugningerne tvivlraadig paa saadanne Steder og veed ei hvad man skal borttage, hvad man skal lade staae af de unge overalt ligeligen indklemmede Stammer; og sammenligner man Udbyttet ved første Udrensning paa saadanne Steder, med det, som falder der, hvor en mere aaben Stand i Ungdommen har befordret Trærnes raske Fremvæxt, saa vil man ligeledes erfare, hvormeget hine staae tilbage mod disse, der, alene efter Bevognings Størrelse at domme, maatte holdes for langt ældre, end hine under stedsevarende Kamp opvokne Steder.

De unge Skove, som ere opvokne i fuldslettet Stand, indeholde en umaadelig Mængde undertrykte

Stammer allerede langt inden den Alder, hvori man er istand til at foretage nogen lønnende Gjennemhugning, naar nemlig Tælen er om Skove og ikke om isolerede smaa Anlæg i skovløse Egne, hvor endog den ringeste Pind kan have Værdi, men som i Skovegne selv forbigaaes af den til Brændesankningen berettigede eller dermed begunstigede Fattigdom. Med omtrent 20 Aar antager man at i Naalestove Gjennemhugningerne kunne indtræde, men hvilket ubetydelige Overskud over Omkostningerne giver dette Material selv da i de tættopvorne Skove, og hvortidet deraf kan i Almindelighed afsættes i Forhold til hvad store Skove kunne afgive, og til hvis Udrenselse de kunne trænge. Med Naalestovenes omtrent 30aarige Alder derimod indtræder en værdifuldere Mellembenyttelse, skjøndt den første efter Stamtal ofte har afgivet det tidobbelte. Kunde vi nu bringe vore Anlæg til at staae med omtrent 20 Aar saaledes som ellers med 30, saa blev derved — selv uden at betragte Hovedbenyttelsens Forøgelse, vundet overordentlig ogsaa i Mellembenyttelserne. Men dertil ere vi istand, blot ved, under Besparelse af mere end det Halve af hvad selv de med Deconomie foretagne Skovculturer, men som sigte til en fra Ungdommen af tætsluttet Stand, koste, at give Planterne, hvad enten man saaer eller planter, en saadan indbyrdes Stilling, at de under Beskyttelse mod skadelige Luftstrøg, altsaa ved tættere Stilling i ubeskyttede især

vestlige Udkanter, undgaae en Deel af den indbyrdes Kamp, de maae udstaae under en meget tæt Slutning, indtil Uffætnings- og andre Forhold tillade Udhugning og Benyttelse af det Undertrykkede. Jeg siger en Deel af den indbyrdes Kamp, thi uden al Kamp var jo ingen Undertrykkelse muelig og Stillingen maatte da være saa aaben at Udhugningerne reent bortfaldt, hvilket vilde være det føleligste Tab for Skoveieren, især i Raalestove, hvor Udhugningsmaterialet fra den Tid af, at de give os gode Raster og Lægtetræer betales saa overordentlig godt, og som især ved nye Anlæg er en vigtig Indtægt, da den tidlig allerede bidrager til at indvinde den anvendte Anlægs-capital og dens progressivt sig forøgende Renter.

Men kunde vi ikke ligesuldt ogsaa ved tætsluttede unge Skove, formedelst Udhugninger i Tide, frembringe den ønskelige friere Stilling og derhos tillige nyde det velgjørende af en tidlig Overskygning af Jordbunden formedelst Træplanterne? — Unægtelig kan man det, men kun ved store pecuniaire Opoffrelser, Bortodfelen af Penge og Arbeidskraft, og derhos dog stedse under Risicoen, netop da store Kræfter og et nøie Tilsyn udfordres ved saa tidlige Gjennemhugninger, ikke engang at kunne udføre dem*).

*) Den Forstkynbige, som disse Linier skulde falde i Die, maa henvises til hvad Cotta, i sin paa dansk oversatte Skovdyrking, siger om de af ham i en tidligere Alder

Vi have i det Forrige seet, at overalt, hvor gode Affætningsforhold finde Sted, indtræder meget

allerede anbefalede stærkere og til en friere Stand sigtende Gjennemhugninger, men hvilke han tilstaaer tildeels ikke ville kunne udføres i det Større, tildeels ei ville erstatte Omkostningerne, og hvor Tilskudet da maatte betragtes som en fortsat Udgift for Skovdyrkning! Er det da ikke bedre, ved vore Skovanlæg (ved Gjenvært af det nedfaldende Frø maa vi vel for størstedeel frastige os vor Medvirkning til de opkommende Planter mere eller mindre tætte Stand) at give Planterne den Stilling, vi ansee for den meest passende for samme, indtil den Periode indtræder, hvor Gjennemhugning uden Pengetilskud kan foretages, og maa man ikke undre sig over, at, dersom en saadan Stilling kan opnaaes endog under betydelig Besparelse imod Tilveiebringelse af tattede Skove, en forandret Fremgangsmaade ved Skovdyrkning med Hensyn til Planternes indbyrdes Stand — om hvis Nytte man i det Enkelte dog af og til har havt Leilighed til at overbevise sig — ei for lange siden er bleven til Grundsætning? Det Eneeste, som med nogen Grund kunde indvendes mod en mere aaben Stand i den første Ungdom, at Planterne nemlig længere ere udsatte for Klimaets Indflydelse, og at Jordbunden henligger længere ubeskyttet for Vind og Solstraaler, har — naar vi ei netop betragte et særdeles strængt Klima og især en for vestlige Havvinde udsat Beliggenhed eller blive staaende ved den yderst ufrugtbare eller selv den bevægelige Sand — kun lidet at betyde. Selv under meget aaben Stand kan Skov, naar hine Yderligheder ikke finde Sted, trives vel og kun de lettere Sandjorder forværre sig ubedækket af Skov, medens ved bedre Jorder den stedfindende Græs væxt sikker Bunden

snart det Tidspunkt, hvor det for den pecuniaire Interesse er fordeelagtigt at forvandle sin Skovs Materialforraad til rentebærende Penge. At dette ikke skal føre til Skovens successive Forsvinden, derfor maa Statsregjeringen sørge ved Lovbud og Tilsyn; forsaavidt nemlig Staten ikke eier

mod Skabelig og dens indre Godhed forringende Udtrærelse. Forøvrigt er der ei betydelig Forskjel i Tiden naar f. Ex. en paa $1\frac{1}{2}$ Al. Afstand i □ foretagen Plantning overskærer Jorden eller en paa 2 og 3 Al., ved hvilken sidste der ei udfordres de halve Planter engang, altsaa ikke de halve Omkostninger. Thi naar Planterne først have overvundet den, efter enhver Forslyttelse opstaaende Standsning i Værten, gaar det raske frem med dem og ved det anførte Exempel og den derhos iagttagne, i det Hele saa nyttige og hensigtsmæssige ulige Afstand efter de forskjellige Sider, vilde det f. Ex. hos Grannen kun vare faae Aar fra det Planterne have skudt gode fylbige $\frac{3}{4}$ Al. lange Sidegrene indtil disse ved en 2 à 3 Al. Afstand ad den meest aabne Side have forlænget sig til $1\frac{1}{2}$ Al. altsaa sluttet sig ogsaa her, og hvor da den Tid begynder, at det unge Træ rigeligen indhenter i Længde og rank Væxt, hvad det mucligen i de til da forløbne Aar kunde have tilsat i denne Henseende, men som langt overveies ved den betydelig større Kraftfylde mod det stedse indflemmede. Kun eksempelvis anførtes hiin Afstandsforrelse, hvilken, uden Hinder for Værten og Indtægten, endog ofte kan forøges betydeligt; men især i Naalestove bør det heller ikke overdrives; thi ogsaa den Sætning staaer fast: For stor Forøgelse af Tilvæksten skeer intetsteds mere paa Bekostning af Træets Qualitet, end i Naalestove.

Skove og Skovgrund nok og behørigen fordeelt til at de private Skove ei kunne komme synderlig i Betragtning, — et Tilfælde, som hverken nu finder Sted i Danmark eller hvortil det sandsynligviis nogensinde vil komme. Thi naagtet Danmark har maadelige Algerjorder nok, som hverken oprindeligen vare for gode til Skovs dyrkning eller for godt cultiverede til at undergaae denne Forvandling (som man maaskee endog vilde falde en Tilbagestriden), saa ere — med Undtagelse af Hedestrækningerne i Jylland — Jorderne fordømte for høit beskattede og for svært bebyrdede til at de — sukkende tildeels under et høit Alger og Engs Hartkorn — kunne nøies med den Jndtægt, Brænde; og en høi Alder fordrende langsomt voxende Sommerkove kun lade vente.

Men anderledes er det med Naaletrætommerkove, og overalt med alle hastigvoxende og en tidlig Benyttelse tilstedende Træer; anderledes med Træplantninger i en saa enkelt Stand, at deels Tilvæksten forøges stærkt, deels Jordbunden endnu i længere Tid kan benyttes idetmindste til Høst og senere til Græsning. Her kan Skovdyrkning meget vel lønne sig, især naar vi ei heller tabe af Sigte, at den Jord, man frivilligen og uden derhos enten at modtage nogen Begunstigelse eller indgaae nogen Forpligtigelse, indtager til Skov, efter Tingenes naturlige Retshforhold (positive Lovbestemmelser bestaae nok ikke herom) maa i et og Alt herefter staae til

Eierens Raadighed med Hensyn til Benyttelsen. Vi vide desuden at vor Lovgivning byder, hvad de nærværende Skove angaaer, at vedligeholde dem indenfor deres, efter Forordning af 27 Septbr. 1805 dem anviste Grændser, og Mange ere, efter Tilfælde: sættelse af denne Vedligeholdelse, i det Tilfælde tidligere eller sildigere at maatte dyrke Skov — men det Tidligste kunde her vel være det bedste for dem; thi seer Regjeringen at en Skoveier selv er paa Veie til med Kraft at istandsætte sine forbuggede Skove, faa er den altfor human til, at samme — her altsaa unødvtungen — skulde bringe Forordningens Evangsmidler i Anvendelse. Det torde derfor ei være paa urette Sted her at give den private Skoveier nogle Bink saavel med Hensyn til tilværende Skoves pleielige Behandling, som til mishandlede, udtyndede, odelagte Skovstrækningers meest oeconomiske Istandsættelse.

Da imidlertid saadanne Bink over Gjenstande, som, udforligen behandlede, kunne fylde Bøger, dog ikke heller kunne sammenpresses paa faae Blade, saa forbeholdes Fortsættelsen af en Gjenstand, til hvilken denne Afhandling har ført os, maaskee for et følgende Hefte af denne Tidende.

G. Sarauw.